СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК XLVIII. Ч. 8. Джерзі Сити, Н. Дж., четвер, 11-го січня 1940. No. 8. Jersey City, N. J., Thursday, January 11, 1940. VOL. XLIII.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свобода": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1018. 4-0807. THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

ПІДГОТОВА ДО МИРОВОГО ПОСЕРЕДНИЦТВА

ВАШИНҐТОН. — На пресовій конференції президент Рузвелт заявив, що він уложив уже мирові точки, на основі яких воюючі европейські краї моглиб замиритись. Про ті точки він розказав церковним провідникам, які недавно мали в Білім Домі з ним наради. Але президент зобовязав їх нікому про це не говорити. Він сам також точніше про це не говорив перед ґазетярами. Та підкресляв кілька разів, що з тими точками він виступить на яв, коли наступить до того відповідна хвилина. Дехто з журналістів добивався ближчих інформацій, коли, на думку президента, та хвилина наступить. Бо чутки ходять, що вже з весною президент виступить зо своїми мировими пропозиціями. Але президент на це не дав відповіди.

ЗНАМЕННЕ ГОЛОСУВАННЯ В ОДНІЙ ФАБРИЦІ.

ДЖАНСОН СИТІ (Ню Йорк). — Шіснацять тисяч голосуючих робітників місцевої фабрики обуви Ендікот-Джансон переголосували, що не хочуть належати ні до юній Американської Федерації Праці, ні до Комітету Промислової Організації, а хочуть лишатись самі під своїм власним зарядом. Лиш півтори тисячі заявилися за А. Ф. П., а одна тисяча за К.П.О. Причиною такого висліду голосування є це, що згадана фабрика належить до найпоступовіших в Америці. Робітники в тій фабриці крім сталої плати дістають що року бонус від загального зиску. Заряд фабрики також подбав про ріжні уліпшення для робітників, про лікарську опіку, розривкові льокалі, дешеві і добрі склепи ріжних продуктів щоденної потреби та мешкання.

РІШЕННЯ СУДУ В ЮНІЙНІМ СПОРІ.

ШІКАҐО. — Суд розглядав справу компанії Інленд Стил і рішив, що місцевий комітет взаємовідносин праці не мав рації, коли вимагав підписаного контракту між зарядом фабрики і робітниками. Коли обі сторони згодяться на словний контракт, то він є такий самий важний, як писаний, рішив суд. Також суд рішив, що представник місцевого комітету взаємовідносин праці, Вуд, поводився односторонно в спорі між фабрикою та робітниками. Згаданий комітет хотів сам досліджувати справу, сам оскаржувати її, сам судити та сам виконувати засуд, ствердив суд.

БУДОВА ВЕЛИКИХ ВОЄННИХ КОРАБЛІВ.

ВАШИНҐТОН. — Перед конгресовим комітетом морських справ висказував свої думки адмірал Старк. Він сказав, що плян будови великих воєнних кораблів, які малиб 65,000 і більше тон містоти, не є добрий. На думку Старка величина корабля не повинна переходити 52,000 тон. Коли він більший, то непрактичний. Навіть корабель 52,000 тон буде щось таке, чого не лиш не має ніяка держава на світі, але про що навіть дотепер ніяка держава не думає, говорив Старк. В американських доках тепер будують два воєнні кораблі по 45,000 тон. Вже ця величина осягне світовий осяг. Дотепер найбільший воєнний корабель має Англія. Ним є „Гуд", що має 42,000 тон.

КОШТИ ПРОМИСЛОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ.

НЮ ЙОРК. — На основі обчислень американського хемічного товариства в Америці за минулий рік витрачено на ріжні промислові дослідження суму 215 міліонів долярів. Половина з 32,000 американських учених та інжинірів була затруднена в тих дослідах. Найбільшу суму витрачено в дослідах над нафтою, хемікаліях, та електрикою. Десять міліонів витрачено на досліди в сталі.

АНҐЛІЙЦІ ХОЧУТЬ КУПУВАТИ АМЕРИКАНСЬКІ КОРАБЛІ.

НЮ ЙОРК.—Анґлійці задумують купити в Америці коло 200 кораблів. Внаслідок війни й затоплення коло міліон тон корабельного тонажу Анґлія починає відчувати звільнення в доставі продуктів до анґлійських островів. Щоб запобігти цьому, вона хоче купити кораблі від Америки.

ЛЕНДОН НЕЗАДОВОЛЕНИЙ З РУЗВЕЛТА.

ТОПІКА. — Альфред Лендон, що в 1936 році був президентським контр-кандидатом проти Рузвелта, заявив, що Рузвелт зле поступив на недавнім бенкеті Демократичної Партії, покпиваючи собі з републиканців. Чи таким поступованням Рузвелт думає осягнути згоду? — питає Лендон.

ЛЕҐАЛІЗАЦІЯ „БІНҐА".

ОЛБАНІ. — В нюйорській стейтовій леґіслятурі внесено законопроєкт, на основі якого леґалізовано б гру в „бінґо". Нагляд над цею грою мала би поліція, яка видавалаб ріжним гуманітарним, запомоговим, релігійним, науковим та деяким іншим організаціям дозволи на цю гру.

ЗАЯВА

На зборах Українсько-Американської Стейтової Орґанізації Стейту Конетикот, які відбулися 25. грудня 1939 р. і на яких були заступлені всі громади стейту, ухвалено одноголосно, що повинен відбутися в Америці тільки один Український Конґрес, та що всі ми повинні взяти участь у Всеукраїнськім Національнім Конґресі, в Ню Йорку, в днях 16 і 17 березня 1940 р.

Присутні делеґати рішили звернутись до всього нашого громадянства в Америці з проханням, щоб усюди по місцевостях припинити братовбивчу боротьбу, бо непорозуміння між нами не повинні тепер мати місця. Збори взивають наш загал, щоб він взвав провідні одиниці заперестати негайно невідповідну полеміку, а замісць неї взятися за працю над виготовленням програми спільного Конґресу, на якім булоб вибране одно репрезентаційне тіло. У нас усіх є одно бажання, бо всі хочемо незалежної й соборної України. Всі хочемо волі українському народові. А як усі хочемо одного, то й спільно йдім до спільної ціли.

За Екзекутиву Українсько-Американської Стейтової Орґанізації Стейту Конетикат: А. Мерещак, голова; **А. Маланчук,** рек. секр.; **Т. Захаревич,** касієр; **В. Вавро,** секр. фін.; контрольори: **Г. Патинок, К. Каламін, П. Дутко.**

ТАКОЖ РІЧНИЦЯ!

ЖЕНЕВА. — Ліґа Націй святкує 20-ліття свого сумного існування. Одна Фінляндія має тепер для неї добре слово, а більш ніхто.

НЕМА МУКИ

МОСКВА. — Коли читати „Правду", то виходить на таке, що як навіть є де збіжжя, то нема муки, бо млини не функціонують. Або попсуті, або люди порозкрадали приладдя. Таке принаймні доносять з північного Казахстану.

ДОМАГАЮТЬСЯ ЗАБОРОНИ ШТУЧНИХ ВОГНІВ

Група сенаторів і послів нюйорської леґіслятури в Олбані, Ню Йорк, домагається ухвалення закону про повну заборону продажу штучних вогнів. Закон мав би ввійти в життя з днем 1. серпня.

Подібні заборони вже мають стейти Пенсилвенія й Ню Джерзі.

$25 ЗА 2 ЯЙЦЯ

Ролф Роберт, предсідник американської ради стейту Масачусетс, заплатив за смажені яйця, які йому подано на Джексонівськім Бенкеті в Бостоні, 25 долярів, як інші учасники за добрий обід. Він є на дієті, але не жалується на ціну, бо, мовляв, промови були варт ті гроші.

„ВУЙКО СЕМ" НАЙКРАЩИЙ ПОКУПЕЦЬ

За обчисленням уряду середно-американської републики Нікараґви, дві третини збору кави останнього року закупили Злучені Держави, заплативши за це 1 міліон 700 тисяч долярів.

Другим з черги покупцем є Німеччина, що закупила там кави за пів міліона долярів.

ПЕРЕВЕРНУВСЯ КОРАБЕЛЬ

У місті Педеґраль у Панамі перевернувся на воді 336-тоновий корабель „Чірікі". Підчас випадку затонув 18-місячний син власника й один моряк. Матір дитини й її товаришку врятовано.

ЛІКАР ДІСТАЄ АТАКУ СЕРЦЯ ПІДЧАС ОПЕРАЦІЇ

Д-р Алтон Лоренс Шермен з Оренджу, Ню Джерзі, дістав атаку серця підчас оперування одній жінці боляка в шпиталі св. Марії, і помер упродовж години.

ВИНУЄ НАЦІВ ЗА САМОГУБСТВО В АМЕРИЦІ

Суддя окружного суду в Волтгемі, Масачусетс, рішив, що лікар д-р Кент Розенмеер, імігрант з Німеччини, котрий повісився в тому місті 20. серпня минулого року, поповнив самогубство внаслідок переслідування з рук німецького уряду, якого дізнали він і його жінка, будучи в Німеччині.

„МАЄ МАТИ" 12 КАПЕЛЮХІВ

Рада Моди Капелюхів заявила на своїх зборах, що відбулися в готелю Риц-Карлтон у Ню Йорку, що добре одітий чоловік має мати 12 ріжних капелюхів, якщо він хоче при всякій оказії бути одягнений відповідно до моди.

НЕДОСТАЧА ВОДИ В НЮ ЙОРКУ

Через те, що від довшого часу не було атмосферичних опадів в околиці Ню Йорку, міський уряд застановляється над тим, чи не відкрити би до вжитку знову старі керниці на Лонґ Айленді.

ЗА ВІЙНУ З СОВЄТАМИ

ПАРИЖ. — Військові кола в Франції обговорюють цілком отверто потребу виповідження війни Совєтам. Таким чином, кажуть вони, можна легко зблокувати пристань Мурманськ на далекій півночі й Чорне море на полудні. Те остатнє найважніше, бо тоді Німеччина булаб цілковито відтята від довозу нафти з Кавказу. А й самі Совєти були би позбавлені нафти, а тоді їх моторизована армія булаб цілком безділька. Усе те допомоглоб приспішити перемогу аліянтів над Німеччиною.

ЗАЛІЗНИЧА КАТАСТРОФА В АРКОЛІ, ІЛІНОЙС.
У зударенні між двома потягами залізниці Ілінойс Сентрал згинув визначний шікаґовський архітект Томас Толмедж. 54 особи були покалічені.

КАНАЛ ДНІПРО-БУГ

МОСКВА. — Совєтська ґазета „Правда" подає, що вже розпочато будову каналу Дніпро-Буг. Робота ведеться в Білій Русі. Канал має бути скінчений у квітні 1940 року. Будують з поспіхом, бо канал потрібний для достави збіжжя, соли й нафти Німеччині. Він лучитиме Балтійське море з Чорним морем. Теперішня будова відноситься головно до простору, що лучить західню Білорусь із Україною. Такий канал існував уже давно, але він був запущений і тому непридатний до плавби через мілизни. Це головно на Буг-Припять. Канал лучитиме міста Берестя над Бугом і Пинськ. Товари будуть могти йти з Одеси через канал аж до Данціґу ріками Дніпро, Припять, Буг, Висла.

ЗАПОВІДАЄ ЕВРОПЕЙСЬКУ, А ТО Й СВІТОВУ ФЕДЕРАЦІЮ.

ЛОНДОН. — Обєднання Анґлії й Франції дає знамениті вислідИ на всіх ділянках: політичній, військовій, економічній і фінансовій. Корнсти з такого обєднання такі очевидні, що як і війна мине, то це обєднання залишиться. До нього мотимуть приступити й інші держави. В такий спосіб може легко прийти до федерації европейських держав, а згодом і до світової федерації, побудованої на тих принципах, на яких положено основи під анґлійсько-французький союз. Таке заявив британський премєр Чеймберлин.

Але перше треба виграти війну...

Та поки це станеться, треба мати на увазі, казав далі Чеймберлин, що теперішній ніби спокій на фронтах є тільки спокоєм, що заповідає скорий прихід страшної бурі. Тільки обєднання всіх сил, щоби поконати лихо, злі сили. Це неправда, що аліянти хочуть знищити німецький нарід, але всетаки німці є відповідальні за продовжування війни і за те, що держить у себе тиранів. Колиб Німеччина виграла, то вона поводиласяб з анґлійцями таксамо, як поводиться з народами Чехословаччини і Польщі. Теперішня війна є далі війною нервів, казав Чеймберлин. Треба вміти видержувати.

ПОСИЛЕНА АКТИВНІСТЬ У ПОВІТРІ.

ЛОНДОН. — Німецькі летуни бомбардували в ріжних місцях британські кораблі, з яких 3 знищено. Були це невеликі торговельні чи рибацькі кораблі. Та крім цього пропали на Північному морі й у Каналі Ля Манш три інші кораблі, натрапивши на міни. Між іншими затонув таким чином „Донбар Кесл", що мав понад 10,000 тон поємности. За той день згинуло чи пропало на морі при згаданих затопленнях 35 осіб. І є велике число ранених і таких, що не знати, де вони є. Багато кораблів вернулися до пристаней, але цілі посічені кулями машинових крісів, з яких до них стріляли з німецьких літаків. На тих кораблях є багато ранених від цеї стрілянини.

ЩО РОБИТИ З ПОЛОНЕНИМИ?

ГЕЛЬСІНКІ. — На фронті притихло. Совєтська армія розбита і забере багато часу, поки вона стане спосібною до нової більшої офензиви. Крім того панують такі сильні морози, що воєнні операції на більшу скалю неможливі як для фінів так і Совєтів. Зате є велика жура, що робити і де подіти совєтських полонених. Є їх тепер поважне число, а що буде, як війна далі потреває? Фінляндія мала. Сама має несповна чотири міліони меншканців, а тут готово прийти до того, що треба буде годувати сотні тисяч полонених.

КАЖУТЬ, ЩО ПОДІЛЯТЬ РУМУНІЮ.

ПАРИЖ. — Франція є того переконання, що існує; договір між Німеччиною і Совєтами щодо того, щоби поділити Румунію в такий спосіб, як це вони зробили з Польщею.

БЕРУТЬ ПОЛЯКІВ ДО АРМІЇ.

БЕРЛІН. — В Познанщині німці беруть молодих поляків до армії, кажучи, що отсим надіпоють їх „почестю, що можуть як рекрути причинитись до здійснення величавих плянів Гітлера".

САМООБОРОНА.

СТОКГОЛЬМ. — Швеція допомагає Фінляндії, але в цілях самооборони. Та допомога не є ніяким нарушенням невтральности. Швеція не дасться втягнути у світову війну аліянтам, як цього побоюється Німеччина. Така є офіційна відповідь Швеції Німеччині.

ВИГАНЯЮТЬ КОМУНІСТІВ.

ПАРИЖ. — Між послами, що прибули на засідання французького парляменту, було 7 комуністів, що служать в армії. Вони дістали відпустку і прибули на наради в цивільних одягах. Коли президент палати послів висловив подяку армії, посли повставали з місць крім кількох згаданих комуністів. Чотирьох з них винесли посли з салі. Тепер буде внесений законопроєкт, який заборонить бути послами тим, що є членами комуністичної партії, яку розвязали як таку, що є в звязку з чужинецьким урядом.

"SVOBODA" (UKRAINIAN DAILY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian Press and Book Company, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає.

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошуючий хоче мати своє оголошення.

Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016. 4-0807.

З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

У БАЛКАНСЬКОМУ КІТЛІ

Найважнішою новинкою з Европи з останніх днів минулого тижня є візита мадярського міністра заграничних справ, графа Чакія, в італійського міністра заграничних справ, графа Чяна. Ця візита може легко стати одною з головних подій теперішньої війни.

Будапештенські донесення про висліди цеї конференції представляють їх у тріскучих фразах. Мовляв, Італія дала Мадярщині запевнення, що вона буде помагати Мадярщині на випадок нападу з боку Німеччини або Росії. Якщо справді зроблено таку умову, то це означало би передовсім, що берлінсько-римська вісь остаточно раз навсе зломана, що Італія вже не дивиться за попертя своїх інтересів у напрямі Берліну, а веде вже свою окрему політику, незалежну від Берліну. Це означалоб теж, що Італія вмішується дуже активно в справи Балкану, не оглядаючися на Німеччину.

Якщо справді такі були постанови нового італійсько-мадярського порозуміння, то воно моглоб відкривати для Балкану можливості порозуміння між балканськими державами щодо спротиву проти експанзії в тому напрямі з боку двох найбільше загрозливих імперій: німецької й російської. Це моглоб навіть означати замирення Балкану під зверхньою опікою Італії, бо проти згідливих балканських держав під егідою Італії не важились би ні Німеччина ні Росія.

Одначе чи справді буде візита Чакія мати таке значіння залежить від цього, чи справді порозуміння між Італією й Мадярщиною пішло так далеко, як пишеться з Будапешту. Чи так є, не знаємо, бо тексту угоди рішено не проголошувати, себто полишити його в тайні. Через те можна сумніватися в правдивість і того, що з цеї угоди вже подано до публичного відома. Сумніваються передовсім у те, чи угода справді має постанову про оборону Мадярщини на випадок агресії з боку Німеччини. Припускають, що там певно є постанова про Росію, але постанови про Німеччину може й нема.

Якщо справа мається так, то італійсько-мадярська угода мала би значіння. Вона значила би хіба, що Італія дала би Мадярщині ґарантію посідання забраної Карпатської України та ґарантію тих країв, які Мадярщина ще забрала би від Румунії. Від Румуніїж вона забирала би краї на випадок, якби Росія пішла проти Румунії зо сходу. Якщо угода Мадярщини з Італією представляється так, то це навіть не згода проти Росії, а згода скористати з російської агресії проти Румунії, а тимсамим посередньо й згода на користь Росії. І не була би це згода на замирення Балкану, бо як Росія буде брати Буковину й Басарабію, а Мадярщина Семигород, то й Болгарія не буде без того, щоб не посягнути по Добруджу, а Сербія по пограничні повіти. Серед таких умовин може легко прийти до нової загальної балканської війни. Така війна не відіпхнулаб великих держав від Балкану, але саме далаб їм знамениту нагоду впекти там свою печеню коштом дрібних балканських держав.

„ДЖИНҐІСХАН З ТЕЛЄГРАФОМ"

Джінґізхан Темуджин був монгольський володар на переломі 12 і 13 століття. Він зо своєю монгольською ордою рушив був зразу на Китай, але його наступ розбився об великий мур, зроблений китайцями. Тоді Джінґізхан пішов у західньому напрямі, дійшов до Волги й Дону, а 1240 року його підлеглі отамани взяли Київ, Галич, перейшли через Карпати на Угорщину і нагнали великого страху цілій Европі. Монгольська орда, звана також татарською, захопивши в своїм поході всі народи й племена, надавала їм військової організації — десятки, сотні, тисячі, десятитисячі — і гнала їх перед собою на дальші завоювання. Літописці зазначають, що татари - монголи в завойованих країнах винищували систематично найкультурнішу верству підбитих народів — духовенство, боярство, князів, бо вважали, що темна селянська маса, позбавлена свого проводу, буде їм покірна.

Джінґізхан і його наступники мали ідею великої світової держави, яку вони хотіли утворити способом завоювання. Коли татарам не вдалося пройти походом у західню Европу, вони осіли над Волгою й Доном і обернули Московщину та Україну в свої „улуси". Україна під проводом галицько-волинських князів Романовичів давала відсіч татарам. Теж і московські князі, що прийшли в Україну в 14 віці, продовжували боротьбу з ордою. Не так було на Московщині. Князі цієї країни покірно хилили голови пиред татарським ханом та його баскаками (комісарами), ни навіть конкурували між собою, хто з них може добути більшу ласку від татарського царя. Один між тими князями знайшовся, котрий перебрав на себе право збирання дані на татар, зробився татарським екзекутором. Цей московський князь був визнаний татарами, як старший між князями на Московщині. Збираючи податки на татар, московські князі придбали цим способом і собі великі гроші, бо не все віддавали татарському ханові. Від того часу починається зріст сили московського князя. Князі Москви силою, підкупом і підступом збільшували свою територію, від татар вони засвоїли деспотичний спосіб управи державою. „Московія тиранніє ґавдет" — (Московщина тішиться з тиранської влади) — писав один англієць про державний устрій Московщини в 16 віці. Ці татарські впливи глибоко зайшли в душу московських людей. Хоч у 16 столітті Московщина визволилася від татар, і князь московський почав зватися царем, однак за триста літ татарського панування на Московщині запанував татарський дух. Непотрібна жорстокість, ненаситна жадоба до завоювання чужих земель, руйнація культурних цінностей, мрія про світову монархію під проводом московського „білого царя" — все це розвинулося під впливом татарської орди. „Москва не стерпить вільного народу" — перестерігав шведський дипломат українських політичних провідників Б. Хмельницького та Виговського після нещасливої присяги в Переяславі 1654 року. Дійсно, всі відносини сусідніх народів з Москвою кінчалися тим, що московський цар поширював свою державу чужим коштом. Московський народ ще й досі має в собі багато рис кочового народу. Нема у москалів тої любови до рідної ріллі, як бачимо в нас або в інших хліборобських народів. З такими національними рисами характеру легко було робити переселення і завоювання, бо такому народові „нічого не жаль": ні рідної стріхи, ні вишневого садка, ні рожевих кущів та калини під вікнами, зате його тягнуть далекі простори, деб він міг легко поживитися чужим добром і чужою працею.

Большевизм, хоч намагається виводити свій родовід від соціялістичних теорій західньої Европи, однак духом своїм і цілою історією Московщини він корениться в давніх віках московської держави. Як у хана татарського або у царя московського всі піддані були „холопами" (рабами), так є й тепер під владою новітнього хана — „великого Сталіна". За ханів і царів московських вся земля і все майно московських людей уважалися за „Божі та государеві". так тепер вся влада над майном держави і окремих людей належить державі.

Історики пишуть, що татари і москалі починали війни проти інших народів, з тої причини, що володарям треба було нових підданих, щоб платили податки. І новітнім придбання большевицької Москви — окупація Західньої України й Білої Руси, обсадження трьох балтійських держав, напад на Фінляндію — це все виходить з стародавньої традиції татарських ханів та їх наслідників — царів московських. Ріжниця лише в технічних засобах. Татари їздили на конях, — тепер московське військо їздить в автах, плаває на морях і літає в повітрі. Але ідея влади й насильства над чужими народами лишилася та сама. „Джінґізхан з телеграфом" — цю назву дав колись цареві відомий російський письменник Лев Толстой. Що теперішнього самодержця в Москві можна назвати Джінґізханом з радіотелеграфом — про це не може бути спору.

Р. С.

„БРАМА ВАРВАРІВ"

Тою „брамою варварів" є місцевість Ужок на границі Карпатської України та Західньої України у французького журналіста **Сентуріона** (його репортажі вже були нераз реферовані в „Свободі") в паризькому тижневику **„Кандід"** (з 29. листопаду 1939). Читаємо там таке:

„В глухій гірській ночі ми не розріжняємо, що зближаємося до граничних стовпів, одначе чуємо тверді кроки мадярської граничної сторожі. Ми знаємо, що ми прибули до Ужока. Мала й низька коршма огрівається великою піччю, зробленою з білого фаянсу. На столах горять нафтові лямпи, на стінах висять пояси та футерали, напхані револьверами.

„Коли нас розпізнали мадярські офіцири, дали нам теплу перекуску й ми розгостилися. Тоді, коли кельнерка подає нам тарілки, я відчуваю оцей спокій, який можна тільки відчути на чоловіх позиціях на фронті. Недалеко від нас, у куті бачу телефон архаїчного вигляду. Це тим апаратом одного дня почує ціле Европа: „Червона армія переходить Карпати" Бо головніші події з европейської історії це не отверті війни, а великі інвазії, що приходили з Азії. І саме через Ужок переходили ці наїзди, що оставили найбільші сліди в Европі.

„Через високі й непрохідні Карпати близько до нас природа зробила один просмик. Це туди, що віє холодний вітер з Росії, це тудою пройшов колись Атиля, потім монголи...

„Зрана я підходжу до границі. Стрічаю куцого мадярського жовніра з напухлими й посинілими руками. Коли одначе вихиляюся дальше, він перестерігає мене, що це дуже небезпечно. Він мені показує на другій стороні границі сілюетку людини з гострим шоломом на голові, що, як медвідь, поступає з одної ноги на ногу. Це совєтський жовнір.

„Коли я так довше задержався, нагло чую рух навколо мене. З кватири повибігали мадярські жовніри й чую всіми мовами заклики „назад", „не показуйтесь", і т. і. Один жовнір пояснює мені: „Кожного разу, як хто приближиться до границі, вони „стріляють! Не хочуть навіть, щоб їх здалека оглядати!"

„Другий офіцир говорить мені: „Ви виставили свій ніс крізь вікно в Азію!" Ми говоримо. Він оповідає мені, як то минулого березня він прибув до цього краю зо своїм полком. „Ми тішилися, що нарешті одержали спільну границю з Польщею. Тепер маємо щось більше, Росію, що більше вічну Азію, маму диких наїздів". Сходимо розмовою на Белю Куна. „Вони" його везуть знову, — каже мій співбесідник, „вони" держать його в поготівлі".

„Коли ми дальше продовжували говорити в середині кватири, двері нагло отвираються й входять два військові, з крісами під рукою, з липлу, битими вітром і зимном. Я пізнаю, що це два німецькі жовніри з поблизького гірського полку. Нема ні „гайль", ні биття обцасів...

„Звідки вони приходять? Треба зрозуміти, що зараз на захід від Ужока починається німецька смуга окупації. Ціла саля заповняється мадярськими жовнірами, які живо дискутують з німцями. Ці оповідають, як москалі заарештували були двох німецьких офіцирів, коли ці йшли на конференцію делімітаційної комісії.

„Всі ці жовніри, в зелених чи „хакі" униформах, почувають себе окцидентами у порівнянні з варварами, що стоять недалеко від нас, варварами в повному того слова значінні, які належать до другого світу, котрий нас не розуміє.

„Наступає цікавий епізод. Німецький офіцир накручує радіо так довго, аж поки не чуємо французьку мову. Все нагло стихає...

Карпатська Україна.

„Побачивши зміни варти на совєтському боці, я переїхав цей край, що положений на південь від Карпат. Пригадайте собі цю „комету", що собою уявляла бувша Чехословаччина. Головою „комети" була Богемія й Моравія, потім ішла Словаччина, і на кінці цей край. Я назву його Карпатською Руссю, бо одинока мова, що тутешні селяни трохи розуміють, це московська. Перед війною цей край, подібно як Словаччина, належав до Мадярщини, по війні до Чехословаччини, а по Мінхені став майже незалежною державою. Край, що має біля 11,000 кв. клм. і пів міліона мешканців, щось у роді наших департаментів Савоя й От-Савоя, був кермований людиною, що її називали „Монсіньор Волошин".

„Після нього Підкарпатська Русь була українською землею, й „з того малого кусника незалежної „України" повинно вийти визволення всіх українців, одного міліона українців з „румунського ярма", шість міліонів з „польського ярма" та дванацять (!!!) міліонів з „московського ярма".

„Чи були мешканці цього краю прихильниками великої України, (приділення до Росії) чи повороту до Мадярщини? Я поставив такі питання місцевому учителеві, і хотів знати, в чию користь вийшов би плєбісцит. А він відповів мені: „В користь того, хто зумів би їх зорганізувати"!

„Заслугою Волошина в його великому, хоч короткотревалому успіху, було це, що він дав усі важні пости молодим людям краю, які знали писати й читати, коли передтим усі ці пости були заняті мадярами, а потім чехами. Німецький уряд заохочував Волошина. Велика Україна, зрештою, була адутовою картою Німеччини в грі проти Росії.

„Тоді, коли німці забирали Прагу, мадяри думали, що німці через Словаччину заберуть Карпатську Україну та дійдуть до Румунії, щоб відтяти Мадярщину від Польщі. Мадярські війська ввійшли в Підкарпатську Русь. Волошин вислав розпучливі телеграми до Берліну. Звідтам сперщу дістав відповідь: „Ставте опір мадярам". А пізніше, коли молоді фанатики з крісом у руці продовжували ставити опір регулярним військам Мадярщини, з Берліну наспіла телеграма: „Ми жалуємо, одначе не можемо вам ніяк помогти". Провідники режиму Волошина втекли до Німеччини. Мрія українська не здійснилася. Це те, що українські націоналісти називають „великою німецькою зрадою".

Так описує французький журналіст свої враження з Карпатської України. Передали ми їх так, як написані. Недоречності впадають кожному з нас відразу в очі. Цікаві вони тим, що вказують на ; и хаос на одній з тих українських територій, якої долю і границі хотілиб визначити всі інші — крім українського народу.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

Шікаґо, Ілл. — Мистець-бандурист В. Ємець просить когось з українців, що має пам'яткову програму англійською мовою з його концерту в 1930 р. в Сівік Театрі, щоб її переслав на таку адресу: V. Yemetz, 516 — 20 Ave. South, Minneapolis, Minn.

Клявдія Бобикевич.

У ТІНІ ГЕРОЇВ

(Спомин з недавньо минулого).

2)

Нераз приходили мої сини з чужої школи й з великим запалом оповідали мені про великі й геройські діла чужих мужів. Дитяча душа горіла великим захопленням і святим вогнем для... чужих людей! Очі світилися, личка червоніли, серця були переповнені переживаннями у школі. Тоді я з кривавим серцем мусіла здавлювати одушевлення для чужих, байдужих діл. Я витягала натомісць з нашої історії подібні геройські діла, освічуючи життя наших героїв, історичних постатей, що нічим не стоять позаду інших.

З великою любовю та жаданням наводила я ті безчинні славні великі діла в нашій минувшині, де стільки прикладів цілковитої посвяти й жертвенности. До цеї домашньої боротьби за душу дитини я запрягла й ще інший чинник. Книжку! Українську книжку, доброго й щирого приятеля, що мав стати духовним кормом моїх дітей. Перш за все я їх вивчила писати й читати нашою мовою, а тоді виписала для них часописи й книжки з Галичини. Аїе! Вони пропадали безслідно в дорозі, не доходили до моїх рук на чужині... Я мусіла вигадувати всякі способи, щоби не пропали мої діти для мого народу.

Ця боротьба, тиха й затяжна, начеб гартувала мої сили, наводила на всякі штучки й помисли, тільки щоб рятувати дітей й себе перед асиміляцією. При тім я старалася й на далекій чужині прислужитися й звеличати мою народність — моєю культурою й бездоганним поведенням. Таким ділом я виробила собі в чужинців шану та признання.

До мене приходили сусіди та знайомі зо своїми жалями, скаргами, грижами. До мене удавались часто про поміч і раду. Я нікому не відмовила доброго слова, ради й моральної піддержки.

„Я українка, мій нарід усе стояв по стороні слабших і поневолених, тож і я помагаю, де можу. Коли не ділом, то хоч добрим радою, словом".

А що найгірше було, то родинні спори між подружжям, або сплітки й обмови сусідок. Одно скаже на друге, опісля несе до мене, наче до почтової скринки. І я лагодила непорозуміння, як могла. При тім ніколи не зрадила одній стороні, що казала мені друга на неї!

Часто траплялося, що ситуація була більш смішна ніж трагічна. Хотілось вибухнути сміхом в обличчя чужих, зажартувати собі з них, але одна думка здержувала мене. Видержати... до кінця. Нести імя свого народу високо, щоб усі признали його велич. Я — мурашка.

Минали так довгі місяці й предовгі роки. Я ні трохи не приставала до чужих людей, хоч була окружена ними, наче морем. При тім приневолена вдержувати з ними товариські зносини, звязки, знайомства! Я признаюся, що не раз і не два сама собі дивувалась. Як же це мені так удавалось? Будь що будь, людина не з заліза. А жінка особливо більш податлива. Її скорше освоїти, перемінити, переконати й нахилити. Наша приповідка тому й каже: „жінка наче та верба: де посадити, там приймеється". Але вона не до мене, ця приповідка...

Всі привітливі й палкі наміри чужинців присвоїти собі мене, відбивалися об сталеву плиту, що огортала мою духовне життя. Там, у тім захованім і скритім „святая святих", було відпорности ще на цілих 50 літ, і ніяка сила не змогла її знищити. А виробилась вона в мойй молодости, за юних днів весни, коли то на мене падала велика тінь наших героїв - лицарів.

Це була тільки тінь людей, що присвятилися всецільно нашій великій та святій Ідеї. Вони віддали Їй усі думки, душі, кров свого палкого серця, а навіть життя своє. Це були справжні герої, що примушують мене кланити низько голову на саму тільки згадку про них.

І, яка я малюсенька, малоцінна й невидна супроти цих велитнів! А вони світять мені своїм ясним приміром... і я хочу заслужити собі те чуття, що напевне й вони його мали. Чуття безмежного вдоволення, спокою душі й гордість думки. Зробили все, що тільки було в їх силах, для свого народу для святої справи!

То чужуж я не видержалаб між чужими, в далекім краю? Чогож подалася під їх ворожі впливи? Ні, стократь ні. Я не піддамся! Я тільки живу між ними, але не пристану до них ніколи. Я з іншого, кращого гнізда, іншої, благородної крови. А головне, що я з такого високо культурного й шляхотного народу, що мушу носити високо голову, не знаходячи йому подібного на світі. Не так?...

Тільки так! Бо де є подібний нарід до мого, що вже в сиву давнину, коли кругом на сході царила ще кромішна тьма, він уже був культурний та цивілізований! І не лише сам, а ще ширив освіту кругом себе. В нього від тисячі літ руки чисті від братньої крови, як у жадного іншого народу. Він не знав і не знає знущання над поневоленими, ограбленими долею й людьми, безталанними й нещасними. Де є ще в світі нарід, що міг би рівнятися мойому, що не зважаючи на найгіршу неволю, страшні кайдани і рабство, одинокє в світі катування, всеж таки ніс високо свої Ідеали! Не впав духом, не піддавався, а боровся культурно й гідно за своє існування й право під сонцем на своїй землі. А все, без уваги на найбільші перешкоди, труднощі і загрози, зумів задержати людську гідність.

(Дальше буде).

-:- З ДНЯ -:-

„ЗИСКИ".

Коли картяний грач встане від стола з виграю, то він звичайно говорить, що газардні гри, це мудра річ; вони відсвіжують чоловіка, розбурхують інстинкт ризика і змагання. Колиж він програє, то тоді говорить, що гра в карти це найбільша глупота на світі. Звичайно він зарікається більше в карти грати. І видержує він у своїй постанові найчастіше так довго, поки не трапиться свіжа нагода заграти.

Подібний підхід мають деякі люди до „економічних зисків": Коли комусь вдасться доробитись майна, хочби шляхом визиску затруднених ним робітників, то він наплює на всі свої соціяльні, чи соціялістичні переконання; грошики занадто приманливі, щоб дозволити якимсь засадам відгаяти їх від власної кишені. Колиж не вдається, то він „соціяліст", або й „большевик" і не признає „визиску робітників".

ЛИЦЕМІРИ.

Але бувають інші лицеміри, які в практиці, в щоденнім житті, в своїм бизнесі — в немилосердний спосіб використовують затруднених ними робітників. Зате в теорії, вечором у клюбі, чи так собі підчас полудневої поговірки, вони удають „соціялістів", а навіть „комуністів". Вони залюбки читають соціялістичну і комуністичну пресу, з захопленням перечитують ті статті, які лають капіталістів, „визискувачів" і т. п. Зложивши гарненько газету, такий лицемір повертається обличчям до свого робітника і так на нього настукає, що тому зо страху пяти потерпнуть.

Вони, ті лицеміри, радо користають із благодатей капіталістичної системи, радо доробляються маєтку, переходять до „упривілейованої кляси, живуть по „панськи". Але тут саму капіталістичну систему лають на всі заставки, мовляв: „Диви, який я поступовий, який чутливий, який милосердний! Справді луплю зо свого робітника шкіру, але, що здіеш! Такий світ. Зате на словах — я „соціяліст"; а навіть, коли хочеш, большевиком буду".

СЛАБІ СТОРОНИ ЛЮДСЬКОЇ ВДАЧІ.

Чесніше поступають ті, які в границях закону доробляються маєтку, але не лають лицемірно тої системи, що їм дозволяє вибиватись понад інших.

Бо зиск в економічнім житті не є нічого злого. Жадоба зиску, хоч є слабою стороною людської вдачі й релігія бореться як може, щоб ту слабу сторону темперувати, всетаки в економічнім житті є найважнішим двигуном і товчком до економічного поступу. Це жадоба і надія зиску заставляє кожного склепаря, кожного фабриканта, закладати свої підприємства. Чи лаяти їх за те? Чи хтось на світі інакше поступає? Вже економіст Адам Смит коло 200 літ тому завважив, що „пекар випікає хліб, а швець шиє черевики не на те, щоб добродійство зробити сусідові, тільки щоб заробити гроші".

ЖАДОБА ЗИСКУ І БЕЗРОБІТТЯ.

Минулого місяця в Філядельфії відбулося засідання американського статистичного товариства, на якім заступник предсідника „Клівленд Трост Ко.", Леонард Ейрес, дав виклад про причини бизнесових циклів і наступачих по них циклів безробіття. Він сказав, що безробіття повстає внаслідок застою у витворюванні сталих дібр. Фабрики тих продуктів, які ми що дня споживаємо, менше більше безперервно працюють. Бо люди безперервно потребують щоденних продуктів і безперервно їх споживають. Зате фабрики, які виробляють сталі, капітальні добра — машини і такі інструменти, що їх потрібно для закладування інших фабрик, — працюють нестало. Їх праця є залежна від примхи людей. Ні сіло, ні пало, по певнім періоді люди дістають великої стихійної охоти зисків, охоти доробитись маєтку і починають тоді свої гроші пакувати в вирібні сталих дібр. Починається період великого оживлення, бизнесу, праці. Та по певнім часі наступає перевтома. Люди, хоч не тратять охоти до зисків, то тратять надію на них. Процес тоді завертається, настає безробіття.

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ.

Але твердження Адама Смита, що кожний займається промислом і вирібництвом лише для зисків, всетаки не є вповні правильне. Коли йде про початкову стадію, в якій чоловік доробляється, то так. Але коли чоловік уже нагромадить багато капіталів, стане міліонером, то тоді він мусить керуватися не лиш особистими зисками, але також відповідальністю. Доробившись великого майна, він узяв водночас у свої руки долю багатьох людей. А люди це не машини, не інструменти, які можна замкнути в фабриці на цілий рік, і вони через те не зазнають жадних прикрощів. Люди це живі істоти, які в заміну за свою працю безперервно потребують джерел доходів.

Коли капіталіст має людяне почуття й долі своїх робітників ніколи не спускає з очей, він виконує дуже добру суспільну функцію. В душі він уважає себе не власником майна, тільки суспільним виконавцем, якому суспільність віддала в заряд це майно. Капіталістична система з таким духовим підкладом може зробити багато добра для суспільности, не боячися соціяльного перевороту.

ЗОРЕСЛАВ.

УКРАЇНСЬКЕ РІЗДВО

Христос раждається в Карпатській Україні
У шумі праліску старих мовчазних гір
І верховинські янголи — вітри стодзвінні
Співають „Слава в вишніх Богу" аж до зір.

Убогі пастирі припали до землиці
І дивляться на чудо вбогих полонин.
Заграли дзвони дерев'яної дзвіниці
І колядки летять у простірназдогін.

Приходять мудреці аж від Дніпра і Сяну
І моляться Дитині Божій в пеленках;
Лякається, трясеться Ірод окаянний
І ввесь синедріон вже обіймає жах.

З вертепом ходять козаки по Україні,
Залита колядками гомонить земля:
— Витай, Месіє наш, на закарпатськім сіні
І запануй на всю Вкраїну звідтіля!

А Він, малий Ісус, підносить Божі руки
І простягає їх на ввесь широкий край:
Благословенна будь, країно сліз і муки,
Зродись-повстань наново й славою засяй!...

Хуст, 6. 1. 1939.

ПРОВІДНИКИ КОНГРЕСУ ПО ВІДВИДИНАХ У ПРЕЗИДЕНТА.

Зліва направо: предсідник палати палати послів Бенкгед, віцепрезидент Гарнер, провідник сенату Барклі й провідник палати послів Рейборн.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

ДІТРОЙТ, МІШ.

З організаційного життя громади.

Аматорськими силами ОДВУ відіграно 17. грудня п'єсу на 5 дій п. з. „Сотниківна" на сцені У. Н. Дому, яка пройшла з повним успіхом.

Такі штуки під сучасну пору є найкращим ліком на змучені нерви нашого громадянства.

Річні збори У. Н. Дому відбулися дня 24. грудня пополудні. Збори відкрив голова У. Н. Дому, д-р А. Кібзей. До перепровадження зборів вибрано п. В. Дідика, як голову, а пп. Каменецького і С. Курилова на секретарів. Були звіти уступившого уряду: д-р А. Кібзея як голови, п. В. Чмира заст. голови, панни О. Тимочко рек. секретарки, п. Ф. Гузіля фін. секр. п. Слупецького касієра, п. Фориса заст. касієра, пп.: Боднара і Іванчука контр. комісії. Між іншими здавав звіт адв. Чарновський як правний дорадник у судових справах У. Н. Д. В дискусіях забирали слово пп: Дячун, Онуфрейтон і Коваль. У справах старих забирали слово пп: Тимочко, Чмир, Сковрон, Коваль, Курилів, Бартош і Іванчук. Всі говорили в користь У. Н. Дому. П. Каменецький перечитав точки зо статута, які треба справити, а деякі зовсім зчеркнити.

Члени ухвалили вотум довір'я для уступилого уряду поставанням з місць. На спеціяльну пошану заслужила собі панна О. Тимочко, яка 2 роки урядувала як рек. секретарка У. Н. Дому і провадила рекорди Дому точно та якнайкраще. Панна О. Тимочко, хоч працює в офісі і кінчить каледж під сучасну пору, всетаки знайшла ще час на працю в У. Н. Домі, за що належиться їй правдива пошана та щира вдяка. Збори назагал перейшли спокійно та справно.

31. грудня відбулися річні збори Золотого Хреста, а також 24. від. ОДВУ.

Того самого вечора влаштував 444 від. У. Н. Союзу (Козачий Орден) величаву забаву новорічну, на якій було поважне число гостей.

Дня 1. січня відбулася також новорічна забава 94. відділу УНС в Гемтремк, попереджена панахидою в гр.-кат. церкві. Богослуження і панахиду відправив о. Тиханський. Обід, у часі якого промовляли бесідники, відбувся в Укр. Хаті в Гемтремк. Потім концертувала мандоліновa оркестра під проводом п. С. Куриловa. Гостей було поважне число.

С. Кв.

ДІТРОЙТ, МІШ.

З діяльности Українського Народного Дому.

Рік 1939 добігає до кінця. Всякі фірми замикають рахунки, записують книжки та плянують будучність.

Український Народній Дім у Дітройті, як наша народня інституція, робить тесаме. Ми також замикаємо книжки, вибираємо новий уряд та плянуємо на 1940 рік.

Упродовж 1939 року, не зважаючи на тяжкі часи і безробіття, Укр. Нар. Дім зробив крок уперед. Ми сплатили багато довжників, повирівнювали рахунки та позбулися всяких судів і напастей...

Всього доходу за 11 місяців було $10,235.64. На це було розхідовано $9,278.95. Остає готівки про замкненні книговодства з днем 30. листопаду $956.69.

Щодо членів, то наша інституція представляється так: відділів У. Н. С., товариств, клюбів, чи відділів Союзу Українок, себто усіх тих, що вплатили до У. Н. Дому не менше $100 — є 13.

Особистих членів, що вплатили до У. Н. Дому по $100 і є фундаторами-членами У. Н. Дому — є 51.

Членів звичайних, що вплатили до У. Н. Дому по $25 — є 138.

Є в нас багато членів, що вплатили $10, 15, або і 20, але ще не вплатили повної суми ($25) як членську вкладку, згідно зо статутом. Таких є аж 418.

Над цим треба добре застановитися новому урядові У. Н. Дому і таки добре подбати, щоб вони всі стали повними членами У. Н. Дому в 1940 році.

Є в нас також 29 товариств чи організацій, що також вплатили поважну суму до У. Н. Дому, але ще не мають повної суми, то є $100, щоби стати дійсними членами.

Про цих також треба подбати і доплинувати, щоб вони всі стали дійсними членами У. Н. Дому, бо цей Дім для них власне будувався.

Укр. Нар. Дім має намір до цеї праці взятися таки серіозно з 1940 р. В нас вже є намічені пляни і вже підготовляється на це відповідна програма. Треба, щоб тільки те все ще щиро й основно обговорити.

На Український Новий Рік.

На 14. січня — на наш Новий Рік — відбудеться у нас Річне Торжество, де саме про ці справи поговоримо, а водночас переглянемо рахунки за 1939 рік, ухвалимо буджет на 1940 рік та одобримо нові пляни і програму діяльности на 1940 рік.

Треба отже всім нам конечно прибути на це Торжество та взяти в ньому щиру участь. У. Н. Дім подбав про те, щоби всіх вдоволити. З цеї нагоди прилагодив Величавий Бенкет-Обід, який певно усіх задоволить. Тож до побачення в У. Н. Домі на наш Новий Рік, де зійдуться всі щирі й патріотичні громадяни і громадянки.

Д-р А. Т. Кібзей,
предс. У. Н. Дому.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ДУМКИ ПРО ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ КОНГРЕС У НЮ ЙОРКУ.

„Події не повинні ніколи надавати напряму політиці, лише навпаки, політика мусить подіями кермувати".

С. Петлюра.

В українському житті порожні фрази та ще й приперчені для приманки „красними словами" — явище звичайне. То головна зброя, яку всецілo посідають „провідники з фаху", себто люди, які, користаючись ріжними подіями, використовують їх для себе, чи для якогось малого гурту „фахівців" від розбиття національної єдности. Загальне добро, чи інтереси цілости України, для них не існують, коли на тому не заробить (під покришкою якогось „ізму" із інтернаціоналів) їхній гурт.

Щоб добитися своїх завдань, вони гнуздають події, вивчають з тієї нагоди пару „красних слів" і, галасуючи, тягнуть за собою загулюкану ними частину маси. Маса, слухаючи „красних слів", виголошених із патосом і яскравими гестами, похитує головою, цмокає, розвязує гаманця, дає тяжко запрацьовані гроші і починає вірити в речі, які і звичайний, як то кажуть „хлопський розум" в інших випадках напевно осудив би. Так вселюється в маси страшна хвороба, що розїдає її, нищить відпорність і кидає на послуги чужих інтересів. Тим сіячам хвороби національного організму, що зветься розєднання, потрібні певні події.

Люди, які ведуть справжню народню роботу, ставлять на педестал правду, віру в неї й чин. Вони не хапаються подій, не використовують їх для якихось темних цілей, а навпаки, зужиковують усе своє уміння й спріт, щоб кермувати тими подіями, маючи в перспективі світло своєї правди, яка буде при її осягненні, добром не гурту збочених людців, а добром для всіх.

Коли для шукачів національної правди добро свого народу й краю — найвищий закон і те добро вони бажають здобути своїми силами, „фахові провідники" не можуть уявити ведення української політики без поєднання її з інтересами якихось інтернаціоналів, чи центрами якихось „приятельських", неіснуючих тепер, державок. А вже зовсім збиває їх з пантелику ігнорування їх, себто, коли їх не запрошують на провідні становища.

Здавалось би, що вже сам вік деяких „фахівців" мусів би їх надоумити, примусити вчитатися в історію, яку вони колись творили, і повчитись. Та, на великий жаль, 22 роки (від 1917 р.) декого мало чого навчили. Це видно між іншим добре з того, що було представлене на восьмім конгресі „Обєднання", де подані чудові зразки „корисної" праці „фахівців".

В цей, страшний час у житті українського народу, коли, здається, і злодії сталиб однодумцями добрих чинів, знаходяться ще люди із табору „провідників", які мають відвагу ще й тепер вносити між українців розбрат.

Та... хіба Волох, Данченко, Махно й інші звертали на щонебудь увагу, коли їм свербіла рука до булави?! Ні, вони йшли за покликом своєї ворохобної крови до вимріяної утопії, часто захлюбувались у своїй власній крові, а не отямились, не розуміли своєї ганебної ролі... Що для них добро міліонів, коли їхнє „я" терпить!

Громадянство про це не мусить забувати.

Пригадуються при цьому слова, які зміг голосно висказати лагідний С. Петлюра на засіданні Ради Міністрів, ударивши кулаком по столі... „Або ви мерзавці і просто не розумієте свого завдання, або ви зрадники свого народу і республики". Ці слова відносилися до укр. с.-р., які в той час носилися з плянами урятування Республики, перетворивши її владу на радянський спосіб... і в догоду Москві. (О. Доценко: „Літопис української революції", т. II., ст. 352).

Міністер праці О. Безпалко, доведений поведенням у. с.-р. до непритомности, заявив на томуж засіданні на адресу останніх: „Вам коники стругати, а не будувати державу" (ст. 353).

Щось воно виглядає і в Америці так, що пригадує „коники стругати"!

Та в обличчі великої катастрофи, яку переживає ввесь український нарід, час уже нам прийти до загального й бажаного висновку: **працювати всім і разом для тої цілі, щоби помогти рідним братам визволитися з неволі.** Восьмий конгрес „Обєднання" закликав до того з підкресленням: „негайного припинення братовбийчої боротьби з боку тих, що ту боротьбу ведуть"... Чи дійде воно до того?!

Всеукраїнський Національний Конгрес у Ню Йорку мусить відбутись. Ніщо тому не сміє перешкодити. Українство повинно виказати свою зрілість і твердість у переведенні плянів. За „роблення коників" треба забути, а хто хотів би це робити, чи хто робить, то проти цього громадянство мусить гостро і рішуче зареагувати.

Американсько - українське громадянство, як це видно бодо із звітів-докладів на конгресі „Обєднання", виявило в помочі Рідному Краєві велику активність. І вже це одно переконує і наповняє всіх нас вірою у щасливий перебіг і майбутнього Конгресу, який своєю солідністю й величністю викаже свою силу, організованість і непохитну волю громадянства до ведення загальної, конкретної й корисної для всіх українців праці. **Віримо,** що американські українці цього доконають. Кінчу побажанням успіху Всеукраїнському Національному Конгресові в Ню Йорку словами кошового Сірка: „Воля наша загинула не через ворогів, а через зраду своїх... І вам, що тепер живете, не буде волі, коли не буде між вами згоди й братерства".

М. П., Вінніпег, Ман.,
Канада.

ЗУДАРЕННЯ ПОТЯГІВ НА НАДЗЕМНІЙ ЗАЛІЗНИЦІ

Коло стації на 66. вул. на надземній залізниці на 9. Евеню в Ню Йорку наїхав у вівторок, в 2. год. зполудня, особовий потяг на робітничий потяг. 14 осіб були поважно потрісені. З з них треба було відставити до шпиталю.

СПРОСТОВАННЯ ПОМИЛКИ

У 301. ч. Свободи з 28. грудня 1939. зайшла помилка в оголошенні Новорічної забави в Рочестеру: було помилково подано, що забава буде з танцями. На ділі танців не могло бути; була новорічна забава й спільна вечера, без танців.

Адміністрація.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

НЮ ЙОРК, Н. Й. Місячні збори 204. відділу відбудуться в суботу, 13. січня 1940., в салі укр. прав. церкви, 334 Іст 14. вул.. в год. 8:15 ввечір. — М. Близнак. секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. На річних зборах Тов. „Зоря", від. 69., котрі відбулися 30. грудня 1939, вибрано новий уряд на 1940. р. як слідує: Йосиф Забавчук, предс.; Василь Стецько, заст.; Михайло Ликтей, секр.; Іван Єдинак, заст.; Іван Мартинець, кас.; Дмитро Крицуй, заст.; контрольори: Евген Парницький і Микола Ковбасник; тростіси: Стефан Назаревич і Стефан Слива; опікуни хорих: Іван Дмитрів і Іван Єдинак; Господар галі: Михайло Левко; хорунжі: Іван Макар і Йосиф Комарницький; отаман: Іван Бобецький. Збори Тов „Зоря" в 1940. р. будуть відбуватись в другу суботу по першім в місяци, в „Карпатія Гали", 217-19 Іст 6. вул. в Ню Йорку. Перші місячні збори відбудуться в суботу, 13. січня 1940., в год. 7:30 ввечір. Проситься всіх членів за присутність, бо є важна справа до полагодження. — Й. Забавчук, предс.; М. Ликтей, секр.; І. Мартинець, кас. Адреса секретаря: Michael Lyktey, 1211 Simpson St., Bronx, N. Y.

НЮ ЙОРК, Н. Й. На річних зборах Бр. св. Володимира, від. 130., 30. грудня 1939. року зістав вибраний новий уряд на 1940. рік: Павло Стахів, предс.; Петро Слободзян, заст.; Михайло Коваль, фін. секр.; Йосиф Марків, заст.; Микола Підгайний, кас.; Петро Лещух, заст.; Антін Карпович, рек. секр.; Іван Тимців, заст.; Дмитро Шагай, Василь Вересюк, контроля книжок; Петро Малець, Дмитро Стешин, Микола Козуляк, контроля хорих; Іван Солтис, Михайло Гаврилович, тростіси, Трохим Мельник, Іван Букіль, хорунжі. Повідомляемо членів, що місячні збори відбудуться в суботу, 13. січня, точно в годині 8. ввечір, в гали під ч. 30 Іст 7. вул. — Антін Карпович, рек. секр.

БРУКЛИН, Н. Й. Місячні збори Тов. Дністер, від. 310., відбудуться 13. січня, в год. 8. вечером, під ч. 724 Ліонард ул. Проситься урядників і члени прийти, бо новий уряд перебере урядування і буде присяга нового уряду. Новий уряд на 1940. такий: М. Леніо, предс.; О. Рибак, заст.; М. Федас, секр.; В. Шимко, заст.; Н. Довгун, кас.; Т. Олексин, заст.; В. Тижник, тростіс; контр. комісія: М. Більський і С. Пелехатий; надз. хорих: С. Сороцький і М. Баймак; В. Гаврилишин, господар галі. — М. Федас, секр.

БРОНКС, Н. Й. Звичайний мітінг Тов. Згода, від. 210., відбудеться в суботу, 13. січня, в 8. годині вечером, в гали Демократік Клоб, 2861 Істерн Булвард. На порядку нарад є справи до полагодження і вирівняння залеглостей. — Стефан Завадовський, предс.; Іван Франко, секр.; Теодор Давидів, кас.

КЛИФТОН, Н. ДЖ. Звичайний мітінг Тов. Українська Січ, від. 182., відбудеться в неділю, 14. січня, в 2. годині попол, в гали парохіяльний, 45-47 Говп Еве., Пасайк, Н. Дж. На порядку нарад є важні справи, тому обовязком кожного члена прибути на збори. — Іван Живицький, предс.; Григорій Яськів, секр.

ІСТ СТ. ЛУІС, ІЛЛ. Бр. св. Михаїла, від. 308., вибрало уряд на 1940. рік: Іван Селяник, предс.; Дмитро Соколовський, заст.; Петро Івасишин, секр.; Федор Данько, заст.; Петро Коробій, кас.; Дмитро Бакай, заст.; Василь Заяць і Петро Топоринський, надз. хорих; Максим Івасишин, дверник; Петро Лесеганич і Йосиф Івасишин, контрольори.

ГЛАСТОНБУРИ, КОНН. Річні збори Бр. св. Ів. Хрест., від. 138., відбдууться в неділю, 14. січня, в годині 2. пополудні, в гали церковній при Grove St. На денному порядку, крім звичайних справ, буде справоздання старих урядників з минулого року і вибір уряду на біжучий рік. Проситься всіх членів прибути точно на означений час. Хто з членів знав би за нових кандидатів вписати в члени Братсвта і У. Н. Союзу, так просимо привести з собою на збори, за котрих отримаєте нагороду, яку платить У. Н. Союз. Неявившийся без важної причини член буде підлягати карі після братської ухвали. — Лука Сидорак, предс.; Денис Качмарик, кас.; Семен Кунікевич, секр., Star Route, Addison, Conn.

СКРЕНТОН, ПА. Річні збори відділу 280. відбудуться в неділю, 14. січня. Присутність всіх членів є обовязкова, бо є дуже важні справи до рішення. Буде звіт контролі і уряду та вибір нового уряду на 1940. рік. — А. Гловач, предс.; М. Ягіело, кас.; Р. Рубльовський, секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. На річних зборах Тов. У. Н. Союзу, від. 292., котрі відбулися 23. грудня 1939. року, потверджено і на рік 1940. в цілости той самий уряд, що був. Збори відбуваються регулярно в другу неділю по першім, а літнім сезоні, то є в місяцях: червень, липень серпень, в суботу. Збори оголошуеться що місяця в часописи. Ті члени, що платять річно або піврічно, будуть ласка заплатити в тім місяці найдальше до 25; тільки ті члени, котрі платять згори, мають знижку. Члени, котрі не вирівняли своїх вкладок за 1939 рік, нехай стараеться в цім місяці їх вирівняти. Панове Союзовці і Ви урядники! Зачинаймо 1940. рік трохи активніше, як минулий. Стараймося приєднувати нових членів. Ану, нехай кожний постановить собі в тім році дістати одного нового члена, старшого або дитину. Кажу тільки одного, а це вже чейже через рік можна і щоби навіть ходив хата від хати. Ану, хто перший? Перші збори відбудуться в неділю, 14. січня 1940. в годині 12:30 пополудні, в гали У. Н. Дому при Мартин. На ці збори просимо масово прибути. Рівнож дається до відома усім, щоб обминути не потрібних аргументів, вразі як хто захоруе, то най не переказує кумом, але мається повідомити секретаря або предсідника. Адрес: Peter Kizel, 6415 Perkins. — Іван Форись, предс.; Петро Кізел, секр.; Ілля Андрусевич, кас.

КЛІВЛЕНД, О. Місячні збори Тов. ім. Івана Франка, від. 334., відбудуться в неділю, 14. січня, в У. Н. Домі. Проситься всіх членів прийти на збори, бо є важні справи до полагодження. На рік 1940. ввійшли до уряду: М. Задерецький, предс.; Стефан Морозович, фін. секр.-кас.; Іван Жук, рек. секр.; контрольори: Волод. Тритяк, Василь Репожинський, Михайло Когут; оглядач хорих: Микола Хмарик; делегати до Злуч. Тов.: Володимир Тритяк і Микола Задерецький. — Іван Жук, рек. секр.

КЛІВЛЕНД, О. Місячні збори Бр. Василія Великого, від. 364., відбудуться в неділю, 14. січня, зараз по Сл. Божій, в гали церковній. Справа важна, тому вимагається присутности кожного члена. Кожний член повинен заплатити свою вкладку, як також за діти. Уряд на 1940. вибрано такий: Мих. Бурко, предс.; А. Барбер, заст.; Ст. Кравчук, кас.; Ів. Сподар, фін. секр.; Ст. Палівода, заст.; Й. Стойка, секр.; Ів. Кухта, Й. Тулай, Ст. Пашковський, контрольори; Ів. Бец, Ст. Щерба, доглядачі хорех; А. Сербай, Гр. Славута, до прапорів; О. Е. Малицький, Ів. Сподар, дел. до У. З. О.; Ів. Кухта, дел. до У. Н. Дому на Вест Сайд; Женчак, дел. до У. Дому на Іст Сайд. — Іван Сподар, 2982, E. 102 St.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. Місячні збори Тов. ім. Дм. Вітовського, від. 375., відбудуться в неділю, 14. січня, в год. 12:30 пополудні, в домі У. А. Горожан, 847 Н. Френклин ул. Просимо всіх членів прибути на збори і привести з початком нового року нових кандидатів на членів до У. Н. Союзу. — Уряд.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. Місячні збори Тов. „Любов", від. 45., відбудуться в неділю, 14. січня, в домі Горожан, 847 Н. Френклин ул., в годині 2. пополудні. Проситься членів, щоби точно прибули на збори. На молодечих грамотах зайшли зміни, більше корисні для дітей членів; то секретар відчитає на зборах. Повідомляється тих, котрі хотіли би стати в ряди Союзу, що можуть це зробити на зборах, де уряд радо послужить. — Уряд.

ФРАНКФОРД, ПА. Річні збори Тов. ім. Дм. Вітовського, від. 268., відбудуться в неділю, 14. січня, точно в годині 2. пополудні, в У. Н. Домі, 2171 Вакелінс ул. Проситься членів прийти хотяй раз у рік і вислухати справоздання урядників і контр. комісії та вибрати уряд на 1940. рік. Ці збори є важні і треба прийти всім членам та вирішити справи як слід. Напоминається довгуючих членів, щоби старались вирівняти свої залеглости. Не явившийся член підлягає карі 50 ц., а урядник 1 дол. — М. Андріїв, предс.; Г. Михалюк, кас.; П. Омелян, секр.

ОБУРН, Н. Й. Тов. Запорозька Січ, від. 283., відбуде свої збори в неділю, 14. січня, в годині 2. пополудні, в Тов. Домі. Проситься всіх членів, місцевих і позамісцевих, прибути на ті збори і на означений час, бо є важні справи до полагодження і буде касове справоздання. — Гр. Орицин, кошовий; Іван Коковський, касієр; М. Курій, фін. секр.; Гр. Мулик, рек. секр.

БЕТЛЕГЕМ, ПА. Річні збори Бр. св. Димитрія, від. 288., відбудуться в суботу, 13. січня, в годині 7. вечером, на парохіяльній галі, 235 Карбон Стріт. Проситься всіх членів явитись на збори, бо маємо важні справи. Старий уряд здасть справоздання за 6 місяців. Також буде вибір нового уряду. Уряд взиває довгуючих членів, щоби на річних зборах старалися хоч в части сплатити свій довг до Бр., щоби з чистим сумлінням зачинати новий 1940. рік. — Василь Загвоцький, предс.; Дмитро Мушастий, кас.; Андрій Данилюк, секр.

ГОЛІЙОК, МАСС. Річні збори Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 52., відбудуться в неділю, 14. січня 1940., в годині 1. пополудні, в гали литовській, 330 Парк ул. Проситься членіт місцевих і позамісцевих прибути начас. Буде справоздання уряду і контролі за цілий рік ібуде вибір нового уряду на 1940 рік. Пригадується ще нашим членам, щоби вписали свої діти до У. Н. Союзу. — І. Процишин, предс.; В. Бурко, кас.; Д. Хрупалик, секр.

НЮАРК, Н. ДЖ. Місячні збори Тов. ім. Михайла Грушевського, від. 219., відбудуться в суботу, 13. січня, в гали укр. прав. громади, 675 Савт 19. вул. Проситься всіх членів прийти на збори. — А. Мудровський, фін. секр.

СТЕЙПЛЕТОН, Н. Й. На річнім мітінгу Бр. св. Арх. Михаїла, від. 211., 10. грудня 1939. вибрано на 1940. рік такий уряд: Григ. Демкович, предс.; Василь Наконечний, заст.; Василь Карпів, кас.; Григ. Райнгардт, заст.; Теодор Соколовський, секр.; Василь Белей, заст.; контрольори: Стефан Дзера і Іван Набережний; надзирателі хорих: Олекса Тіцький і Микола Маськовіта; до прапорів: Петро Телешевський і Пилип Рій; господар маєтку Іван Грицак; дверник Марко Каралюс. Наступний мітінг відбудеться в неділю, 14. січня 1940., в годині 2:30 пополудні, в гали укр. прав. церкви, 35 Варен ул. Взивається, щоби були всі нововибрані урядники на тих зборах, бо буде присяга уряду на 1940. рік, відтак напоминається членів, щоб заплатили свої вкладки не пізніше, як до 25. січня, бо з причини свят збори спізнені. Членів, котрі не заплатили минулого місяця свої старі кари, проситься щераз цього мітінгу заплатити, бо інакше будуть суспендовані. Обовязком кожного члена є бути на тім мітінгу. — Т. Соколовський, секр.

ОЛІЕН, Н. Й. На річнім мітінгу Тов. Запорозька Січ, від. 363., вибрано отсей уряд на 1940. рік: О. Іванців, предс.; С. Васьків, заст.; Д. Базів, кас.; Г. Підскальний, секр.; М. Луцишин, заст.; І. Скробач, Д. Мішанець, контр. комісія; І. Скробач ст. і Т. Челядин, дозорці хорих. Мітінги відбуваються в другу неділю по першім, в годині 2. пополудні. — Г. Підскальний, секр.

САВТДІРФІЛД, МАСС. Товариство Галицька Січ, від. 207., відбуде свій річний мітінг 14. січня 1940. На той мітінг повинні прибути всі члени і члениці. Він буде на парохіяльній гали, зараз по Сл. Божій. Кожного члена обовязком є хоть раз на рік бути на зборах. Довгуючі члени повинні вирівняти свої довги. Будеться вибирати новий уряд, а старі урядники здадуть справоздання разо з контролею. — І. Олійник, предс.; Олекса Бутинський, кас.; Василь Гудима, секр.

ЧЕСТЕР, ПА. Звичайний перший мітінг Тов. Запорозька Січ, від. 388., відбудеться в неділю, 14. січня, в годині 1. по обіді, в У. Н. Домі. Просимо прийти на той мітінг, бо є пару важних справ до полагодження. Заразом подається вам, членам і членицям, що на рік 1940 є вибраний уряд той самий, що був вторік, а то: Петро Гливяк, предс.; Іван Михальцевич, кас.; Йосиф Брингілевич, секр.; Михайло Дмитрик, Петро Огар, Йосиф Макух і Стефан Проць, контрольори книжок; Петро Пазюк, Петро Лемцьо, Семен Міштурак, надзирателі хорих. Мітінг робиться в цю неділю з причини, що на першу неділю припадало свято Різдва Христового. Приходіть усі. — Йосиф Брингілевич, секр.

РОВЕЙ, Н. ДЖ. Місячні збори Тов. Згода, від. 294., відбудуться в суботу, 13. січня, в годині 8. вечером, в гали, де звичайно. Проситься членів прибути на ті збори. Котрі замовили календарі, то прошу прийти і секретар роздасть, бо годі носити по домах. Проситься тих членів, котрих діти змінили своє посмертне, щоби принесли старі грамоти, котрі конче треба відіслати до голов. канцелярії. Котрий з членів має якого знайомого, то прошу привести, бо приймаємо ще без вступного, як до Союзу так і до Товариства. — Н. Гузар, предс.; С. Музика, кас.; Яків Салій, секр.

ДЖЕМЕЙКА, Н. Й. Річні збори Бр. св. Юрія, від. 160., відбудуться 13. січня 1940. р. Кожний член обовязково повинен явитись і почути звіт урядників за минулий рік, як також вибрати новий уряд на бдууче, щоб пізніше не було жадних непорозумінь і при тім переглянути бр. ухвали та зробити в декотрих певні зміни. Збори відбудуться в тім самім місці, де завше, під ч. 145-02 Либерті Ев. Початок в 8. год. вечером. — М. Костишин, секр.

ШІКАҐО, ІЛЛ. Річні збори Тов. ім. Дмитра Вітовського, від. 301., відбулися 31. грудня 1939., на парохіяльній гали, 1944 В. Ірі вул. На рік 1940. вибрано такий відділовий уряд: Іван Медзяк, предс.; Антін Семчук, заст.; Василь Семків, рек. секр.; Михайло Горний, фін. секр.; Кость Гавлічинський, кас.; Теодор Кушинський і Антін Галущак, контр. комісія; Василь Галущак і Іван Шумський, хорунжі, Михайло Савчин, дверник. Збори мають відбуватися в першу неділю по першім кожного місяця в сали під ч. 1944 В. Ірі вул. Рівнож ухвалено, що кожний член обовязково має платити місячні вкладки на мітінгу на сали. На випадок смерти члена, кожний член обовязково має заплатити 50 центів на покриття коштів погребу. Ухвалено 25 дол. на народні цілі в тім році. Рівнож, що Товариство має брати участь у всяких національних справах. — Іван Медзяк, предс.; Кость Гавлічинський, кас.; Михайло Горний, фін. секр., 1903 W. Huron St.

ЛІНДЕН, Н. ДЖ. Місячні збори Тов. ім. Івана Франка, від. 306., відбудеться в суботу, 13. січня, точно в годині 7:30 ввечір, в С. Березн, 1314 Розел стріт, Линден, Н. Дж. Проситься членів прийти начас. Напоминається довгуючих членів, щоби прийшли і заплатили свій довг, бо інакше поступиться з ними після ухвал, то щоби потім не жалувалися. До уряду на 1940. рік увійшли: С. Береза, предс.; М. Зварун, кас.; А. Андрійців, секр.; контрольори: І. Синишин, М. Магович; тростіси: І. Крохмальний, К. Породовська; дозирателі хорих: І. Крохмальний і К. Паредовська. Мітінги будуть відбуватися в другу суботу по першім і там, де звичайно. Напоминається членів прибути начас. — Андрій Андрійців, секр.

ҐРЕЙТ МЕДОВС, Н. ДЖ. Річні збори Тов Любов, від. 143, відбудуться 14. січня, в годині 1. по обіді. Проситься всіх членів і члениць прибути начас, бо є багато справ до полагодження. Будеться здавати звіт з цілого року і буде вибір нових урядників на 1940. рік. Хто хотів би записатися до Союзу, просимо прийти на Українську Ґалю в Ґрейт Медовс, Н. Дж., де будуть відбуватися збори. — Павло Ландяк, секр.

НОРТГЕМПТОН, ПА. На річних зборах Тов. Українських Січових Стрільців, від. 44., вибрано цей самий уряд, що був минулого року. Цього місяця збори відбудуться в неділю, 14. січня, в укр. прав. гали, в годині 1:30 пополудні. Взивається всіх членів прийти на збори і заплатити свої місячні вкладки. Ті члени, котрі довгують, щоби старалися свої довги сплачувати бодай потрохи, інакше можуть наразитися на суспензу. Збори в пізніших місяцях бдуують відбуватися в другу неділю в місяці, в тім самім місці. — Василь Шишка, предс.; Антін Боднак, кас.; Лука Демчук, секр.

БРІДЖПОРТ, КОНН. Збори Тов. Січ, від. 59., відбудуться в суботу, 13. січня, в годині 7:30 вечером, в гали під церквою. Усі члени повинні явитись на зборах. Контр. комісія і старий уряд здадуть справоздання за минулий рік. Уряд на рік 1940. є такий: Дмитро Черинявський, предс.; Микола Варій, заст.; Іван Глива, секр.; Василь Бойко, заст.; Михайло Галькевич, кас.; Петро Зелінський, заст.; тростіси і контрольори: Леонтій Бих, Мартин Шиманський, Йосиф Підлуський; оглядачі хорих: Михайло Бойко, Іван Шевчук, Петро Гренюк. Збори будуть відбуватись в другу суботу в місяці. — Іван Глива, секр., 209 Willow St., Bridgeport, Conn.

БАВНД БРУК, Н. ДЖ. Мітінг Бр. св. О. Николая, від. 344., відбудеться в неділю, 14. січня, в годині 3. сполудня. Обовязком кожного члена і члениці прибути на мітінг і начас, щоби почути звіту урядників за 1939. рік. Не явившийся член підлягає карі. Буде вибір уряду на 1940. рік. Проситься не повторяти минулого місяця, що мав бути вибір уряду, а не то що члени не прийшли, але і урядників не було всіх. Як вам відомо, наш відділ остав без уряду дотепер. Ще раз напоминається, а зокрема тут роджену молодіж, конечно проситься не забути 14. січня, години 3. сполудня. — Григорій Геба, секр.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

ЖІНКА РЕПУБЛИКАНЦЯ НА ЧОЛІ ДЕМОКРАТІВ

Провідницею Демократичного Комітету стейту Род Айленд стала пані Марґарета Пері, котра походить з родини, що вся належить до Републиканської Партії, котрої чоловік теж є переконаним републиканцем.

ЗГОЛОСИЛОСЯ ДЕСЯТЬ ТИСЯЧ ДОБРОВОЛЬЦІВ У КАНАДІ

Прямо до департаменту державної оборни в Отаві зголосилося до кінця жовтня понад десять тисяч добровольців. На становища старшин в армії зголосилося 5 тисяч 850 добровольців, а до звичайної військової служби 4 тисячі й 500. Це число не включає тих добровольців, що вже вписались або зголосилися прямо до рекрутаційних осередків.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. Річні збори Тов. „Мир", від. 324., відбудуться в суботу, 13. січня, в домі Укр. Громади на 23-тій і Бравн, в 7:30 год. веч. Звіти будуть за цілий 1939. рік і буде вибір нового уряду на 1940. рік. Проситься всіх, щоби на зборах були і вибрали такий уряд, який буде всім до вподоби. Також проситься, щоби всі поплатили вкладки, щоби можна скорше зрахувати і передати урядування. — О. Горохівський, предс.; Й. Матлюк, кас.; Мих. Туркот, секр.

ТАРЗАН І ВОГНІ ТОРУ

(61)

На приказ королеви всі вязні, чи її „гості", зібрались перед престолом, очікуючи її рішення. Агті хвилину мовчала, а далі з натиском вимовила: „Тарзане, королю малп, я рішила твою долю сама, а також рішила долю твоїх товаришів: ти лишися зо мною, в моїм царстві, а решта може відійти собі спокійно додому".

Тарзана трохи здивувала така поведінка королеви. Вчора вона вимагала відповіди від нього, нині сама рішала його долю, не питаючи формальної згоди. Він спокійно завважив: „А коли я не захочу залишитись, то що тоді?" „Тоді — продовжала королева також зо спокоєм — ніхто з вас звідси не вийде".

„Це значить, що по одному спечені так на жертівнику Панту", завважив Пері. „Ні", заперечила майже весело королева. „Лиш Тарзана очікує така почесна доля. Для вас я придумала що інше. Ось погляньте там". З тими словами вона звеліла вийти на бальокон. Перед ними розкрилась арена. На знак королеви вийшов якийсь силач.

Він був жовтої краски, як інші. Проте виходив він туди нерадо, його змусили інші. Тепер знов на знак королеви випущено з клітки величезного льва. Жовтий силач стратив ляк, а сміло очікував нападу льва. Лев пустився до нього. В тій хвилині королеві блисла жорстока думка. Вона підсунулась ближче до Джепети.